

Bölüm 7

GENİŞLETİLMİŞ TAYLOR KURALI VE TÜRKİYE'DE GEÇERLİLİĞİ

Kadriye TOKER¹
Sinem Pınar GÜREL²

GİRİŞ

Dünya ekonomisinde 1980 öncesindeki yıllar, petrol krizlerinin yaşandığı, enflasyon oranlarının yüksek seyrettiği ve ödemeler dengesinde sıkıntılarının olduğu bir dönemi kapsamaktadır. 1980'li yıllarda Türkiye ekonomisinde de büyük bir dönüşüm yaşanmıştır. 24 Ocak 1980 tarihinde alınan tedbir kararları ile para arzı artışını önleyerek enflasyonu azaltmak, döviz kıtlığını çözmek, tasarruf, yatırım ve üretim düzeyini yükseltmek ve ekonomik kalkınmayı desteklemek hedeflenmiştir (Çağlav, 2014).

Yüksek enflasyon oranları, ekonomide belirsizlik yaratarak yatırımların azalmasına ve işsizlik oranlarının artmasına neden olmaktadır. Enflasyon oranlarını düşürmek için 1990 yılında ilk olarak Yeni Zelanda'da enflasyon hedeflemesi rejimi uygulanmıştır. Elde edilen başarılar üzerine enflasyon hedeflemesi rejimi, diğer gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde de uygulanmaya başlanmıştır. Türkiye'de ise 2000 yılında yaşanan kriz, bankacılık sektörünü olumsuz etkilemiş ve ekonomide belirsizliğe neden olmuştur. Türkiye'de makroekonomik istikrarın sağlanamaması, döviz kurunun artması, üretimin azalması gibi nedenlerle 2002 yılında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) örtük enflasyon hedeflemesi dönemine geçmiş ve 2006 yılından itibaren açık enflasyon hedeflemesi rejimi uygulanmaya başlanmıştır. 2008 küresel finansal kriz sonrası, TCMB'nin temel amacı fiyat istikrarını sağlamak ile birlikte finansal istikrarı da gözetmek olmuştur. 2008 küresel finansal krizden önce, Merkez Bankasının temel para politikası aracı kısa vadeli faiz oranları iken, küresel finansal krizden sonra temel para politikası aracı faiz koridoru ve zorunlu karşılıkların yer aldığı bir politika bileşeni olarak değişmiştir.

¹ Uzm. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, kadriye_tokr_20@hotmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Pamukkale Üniversitesi, İktisat Bölümü, pgurel@pau.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Akat, A. S. (2004). Dalgalı kur ve para politikası: Bir parasal kural önerisi. Gülten Kazgan (Ed.), *Para Politikası Kuralı* (s. 1-19). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
2. Aizenman J. and Hutchison M. (2011). Inflation targeting and real exchange rate in emerging markets. *World Development*. 2011;39/5:712-724.
3. Albayrak N. and Abdioglu Z. (2015). Geriye ve ileriye dönük para politikası reaksiyon fonksiyonlarının tahmini: Taylor Kuralı. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*. 20/4: 141-163.
4. Bernanke, B. and Gertler, M. (2000). *Monetary policy and asset prices volatility*. Cambridge: NBER.
5. Berument, H. and Taşçı, H. (2004). Monetary policy rules in practice: evidence from Turkey. *International Journal of Finance and Economics*. 9, 33-38.
6. Caporale G. M, Helmi M. H, Çatık A. N, vd. (2018). Monetary policy rules in emerging countries: Is there an augmented nonlinear taylor rule?. *Economic Modelling*. 72, 306-319.
7. Çağlayan E. (2005). Türkiye’de Taylor Kuralı’nın geçerliliğinin ekonometrik analizi. *MÜ İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20/1:379-392.
8. Çağlav, D. E. (2014). *Para politikası araçlarının etkinliği çerçevesinde türkiye’deki para politikası uygulamaları 1990-2012*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
9. Erdal, F. and Güloğlu B. (2005). Modelling real exchange rate behaviour with the taylor rule: An empirical analysis. *The International Conference on Policy Modelling , EcoMod*, İstanbul, (s. 1-12).
10. Erk, H. (2019). *Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde enflasyon hedeflemesi rejimi ve Taylor Kuralı üzerine panel veri analizi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
11. Gögül P. K. And Songur M. (2016). Türkiye’de enflasyon hedeflemesi stratejisinde araç kural “taylor kuralı” mı? (2006-2015). *Maliye Araştırmaları Dergisi*. 2/1, 28-37.
12. Hodrick R. J. and Prescott E. C. (1997). Postwar US business cycles: An empirical investigation. *Journal of Money, Credit and Banking*. 29/1, 1-16.
13. Lebe F. and Bayat T. (2011). Taylor kuralı: Türkiye için bir vektör otoregresif model analizi. *Ege Akademik Review*, 11, 95-112.
14. Mohanty M. S. and Klau M. (2004). Monetary policy rules in emerging market economies: Issues and evidence. *BIS*. 149, 1-39, Switzerland.
15. Pesaran, M. H. and Shin, Y. (1995). Econometrics and Economic Theory in the 20th Century. Steinar Strøm (Ed.), *An autoregressive distributed lag modelling approach to cointegration analysis* (pp. 372-497). England: University of Cambridge.
16. Pesaran M. H., Shin Y. and Smith J. R. (2001) Bounds testing approaches to the analysis of level relationships. *Journal of Applied Econometrics*. 16/3, 289-326.
17. Plantier, L. C. and Scrimgeour, D. (2002). *Estimating Taylor Rule for a New Zealand with a time-varying neutral real rate*. New Zealand: Reserve Bank of New Zealand Discussion Paper Series.
18. Svensson L. E. O. (2003). What is wrong with Taylor Rules? Using judgment in monetary policy through targeting rules. *Journal of Economic Literature*. 41/2, 277-426.
19. Taylor J. B. (1993). Discretion versus policy rules in practice. *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy*. 39, 195-214.
20. Taylor B. J. (2001). The role of the exchange rate in monetary-policy rules. *AEA Papers and Proceedings*. 91/2, 263-267.
21. Toda H. Y. and Yamamoto G. (1995). Statistical inference in vector autoregressions with possibly integrated processes. *Econometrics*. 66/1, 225-250.
22. Yağcıbaşı F. Ö. and Yıldırım M. O. (2019). Estimating Taylor Rules with markov regimes for Turkey. *Romanian Journal of Economic Forecasting*. XXII/3, 83-96.

23. Yapraklı, S. (2011). Türkiye’de açık ekonomi para politikası kuralının geçerliliği: sınır testi yaklaşımı. *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 13/01, 127-142.
24. Yazgan M. E (2007). Yilmazkuday H. monetary policy rules in practice: Evidence from Turkey and Israel. *Applied Financial Economics*. 17, 1-8, İstanbul.
25. Yıldız, M. (2014). *Taylor kuralı çerçevesinde merkez bankaları politika tepkileri, 2000-2012*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
26. Zivot E. and Andrews W. K. (1992). Further evidence on the great crash, the oil- price shock, and the unit-root hypothesis. *Journal of Business & Economic Statistics*. 10/3, 251-270.
27. Zortuk M. (2007). Koşulluluk aracı olma bağlamında kısa vadeli faiz oranlarının hedeflenen enflasyondan sapmada kullanımı: bounds test yaklaşımı (Türkiye örneği). *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonometri ve İstatistik Dergisi*. 6, 41-68.